

FACULTY OF ARTS

M. A. (Final) Examination, July 2019

Subject: English

Paper: I English Language & Teaching

Time: 3 Hours

Max. Marks: 80

Note: Answer all questions from Part-A and Part-B. Each question carries 4 marks in Part – A and 15 marks in Part – B.

PART – A (5 x 4 = 20 Marks)
(Short Answer Type)

Write short notes on the following in about 100 words each:

1. Kothari Commission
2. What are the objectives of Teaching English as a second language?
3. Task based learning and teaching.
4. Write a note on 'Mother tongue influence (MTI) in language learning.
5. Define 'Curriculum'.

PART – B (5 x 12 = 60 Marks)
(Essay Answer Type)
Note: Answer any five questions

6. (a) Critically examine the importance of "Three Language Formula"
OR
(b) Discuss Macaulay's minute in detail.
7. (a) Discuss the role of English as a second language in India.
OR
(b) Discuss the various techniques of teaching grammar.
8. (a) What is 'Direct Method'? Explain its advantages and disadvantages.
OR
(b) What are the differences between communicative competence and Linguistic Competence?
9. (a) Evaluate the differences between First language acquisition and second language learning.
OR
(b) What are the implications of cognitivism in language learning?
10. (a) Differences between curriculum and syllabus.
OR
(b) What are the different aspects of evaluation? Discuss.

*****

FACULTY OF ARTS

M.A. (Final) (CDE) Examination, July 2019

Subject: English

Paper: I – 20th Century British Literature (Old)

Time: 3 Hours

Max. Marks: 100

PART – A (5x5 = 25 Marks)

Answer the following in about 150 words each. Each question carries 5 marks.

1. Theatre of the Absurd.
2. Symbolism in Yeats "The Second Coming".
3. Epilogue of *St. Joan*.
4. Role of Marlow in Conrad's *Heart of Darkness*.
5. Technique of Joyce's story "The Sisters".

PART – B (5x15 = 75 Marks)

Answer the following questions. Each question carries 15 marks.

6. (a) Explain the major trends associated with Movement Poetry with relevant examples.
OR
(b) List the salient features of Modernism and explain with illustrations from your prescribed texts.
7. (a) Write a note on the major themes of Yeats's poetry.
OR
(b) Comment on Eliot's, use of the theme of materialism and spirituality in *The Waste Land*.
8. (a) Sketch the character of Stanley in Pinter's play *The Birthday Party*.
OR
(b) Comment on the elements of existentialism in Becket's *Waiting for Godot*.
9. (a) Write a note on the autobiographical element and psychological dimension of *Sons and Lovers*.
OR
(b) Discuss Golding's *Lord of the Flies* as a moral allegory.
10. (a) Critically examine the feminist aspects of Woolf's *A Room of One's Own*.
OR
(b) Discuss the narrative technique in Joyce's "The Sisters" and "Clay".

*****

FACULTY OF ARTS

M.A. (CDE) (Final) Examination, July / August 2019

Subject : Journalism & Public Relations

Paper - I

Information, Communication Technologies and New Media in Public Relations

Time: 3 Hours

Max. Marks: 80

Note : Answers any questions from part-A and Part-B

Part - A (5 x 4 = 20 Marks)

(Short Answer Type)

1. ICT
2. Domain name
3. Social media
4. Intranet
5. Online forum

Part - B (5 x 12 = 60 Marks)

(Essay Answer Type)

6. (a) What is meant by online public relations? How would you use different multimedia applications in this process?
(OR)
(b) What do you understand by the term ICT? Explain the scope of the terms 'new media' and social media'.
7. (a) What are the elements and considerations that go into the making of a website?
(OR)
(b) Outline the structure of an email message and list the golden rules of email.
8. (a) The increasing popularity of social media has influenced PR strategies. Analyse.
(OR)
(b) Discuss the use of blogs in PR. Cite examples.
9. (a) What is internal e-PR? What are the ways in which it can be done?
(OR)
(b) Discuss emerging security threats that concern an organisation's website / other e-resources.
10. (a) How do you deal with negative opinion about your organization on online forums / social media?
(OR)
(b) Describe current trends in online forums. What should be the role of a PR professional in these?

*****

FACULTY OF ARTS

M.A. (CDE) (Final) Examination, July / August 2019

Subject : Philosophy

Paper - II

History of Western Philosophy - II

Time: 3 Hours

Max. Marks: 80

Note : Answers any Four question carry equal marks

1. Describe the general Characteristics of contemporary western philosophy?
2. Examine any two schools of realism
3. Discuss about the "Phenomenological Reduction"
4. Existentialism and Humanism and the Ethical challenge – Discuss?
5. Write an essay on ordinary language – analysis?
6. Explain the salient features of Existentialism?
7. Give a detailed account of C.S. Pierce pragmatism as theory of meaning.
8. Write a note on Karl Marx's Dialectical Materialism?

*****

FACULTY OF ARTS
M.A (Final) (CDE) Examination, July/ August 2019

Subject : Telugu

Paper - I
Adhunika Kavithwam (New)

Time : 3 Hours

Max Marks : 80

విభాగము - ఎ (5×4 = 20 మార్కులు)

సూచన : అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలను రాయండి.
(సంక్షిప్త సమాధానాలు)

1. సురవరం ప్రతాపరెడ్డి
2. శ్రీరంగం శ్రీనివాసరావు
3. విష్ణవ కవిత్వం
4. ప్రపంచీకరణ కవిత్వం
5. మినీ కవిత్వం

విభాగము - బి (5×12 = 60 మార్కులు)

(వ్యాసరూప సమాధానాలు)

6. అ. ఆధునిక కవిత్వ లక్షణాలను వివరించండి.

లేదా

ఆ. వాడుకభాషా ఉద్యమనేత - గిడుగు రామ్మూర్తి గారి కృషిని పరిచయం చేయండి.

7. అ. ప్రజాకవి కాళోజీ నారాయణరావు కవిత్వాన్ని విశ్లేషించండి.

లేదా

ఆ. సమకాలీన కవిత్వంలో అభ్యుదయ దృక్పథాన్ని వివేచించండి.

8. అ. దిగంబర కవులను పరిచయం చేయండి.

లేదా

ఆ. వర్తమాన కవిత్వంలో అనుభూతివాదాన్ని విశ్లేషించండి.

9. అ. తెలుగులో ముస్లింవాద కవిత్వాన్ని వివరించండి.

లేదా

ఆ. సమకాలీన కవిత్వంలోని శిల్ప వైవిధ్యాన్ని చర్చించండి.

10. అ. వచన కవితా రూపాలను పరిచయం చేయండి.

లేదా

ఆ. నానీల కవిత్వాన్ని విశ్లేషించండి.

*****

Code No. 5211 /O/T

FACULTY OF ARTS
M.A (FINAL) (CDE) Examination, July/Aug 2019

Subject : Telugu

Paper - I : Adhunik Telugu Sahityam : Parinamam

Time : 3 Hours

Max Marks : 100

సూచన : అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలను రాయండి.
అన్ని ప్రశ్నలకు మార్కులు సమానం

1. ఎ) దాశరథి 'మహాంధ్రోదయ' కావ్యేతివృత్తాన్ని విశదీకరించండి.
లేదా
బి) రాయప్రోలు సుబ్బారావు 'మాధురీదర్శనం' కావ్యాన్ని సమీక్షించండి.
2. ఎ) నోరి నరసింహశాస్త్రి 'రుద్రమదేవి' నవల ఇతివృత్తాన్ని పరిచయం చేయండి.
లేదా
బి) కొడవటిగంటి కుటుంబరావు 'చదువు' నవలను సమీక్షించండి.
3. ఎ) తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం ప్రచురించిన 'తొలి తెలుగు కథలు' గ్రంథంలోని కథలను సమీక్షించండి.
లేదా
బి) తెలుగు కథానికా పరిణామ వికాసాలను వివరించండి.
4. ఎ) తెలుగు నవలా పరిణామాన్ని విశదీకరించండి.
లేదా
బి) ఆధునిక కవిత్వ ఆరంభ వికాసాలను విశదీకరించండి.
5. ఈ క్రింది వాటికి రెండింటికి క్లుప్తంగా సమాధానాలు రాయండి.
  1. సాహిత్యోపనిషత్
  2. దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి
  3. వైతాళికులు
  4. సి. నారాయణ రెడ్డి

*****

FACULTY OF ARTS

M.A. (Final) (New) CDE Examination, July/August 2019

SUBJECT : HINDI

Paper-I (Madhya Kaleen Kavya)

TIME : 3 Hours

MARKS : 80

नोट : सभी प्रश्नों के उत्तर लिखना अनिवार्य है।

खंड 'क'

I. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए। 4x5=20

1. संदर्भ सहित व्याख्या कीजिए।
"बतरस-लालच लाल की मुरली दरी लुकाइ।
सौह करै, भौंहनि हंसै, दैन कहै नटि जाइ।"
2. संदर्भ सहित व्याख्या कीजिए।
"भक्ति द्राविड ऊपजी, लाये रामानंद
परगट किया कबीर ने सपतद्विप नव खंड।"
3. संतकाव्य की प्रवृत्तियाँ बताइए।
4. सगुण भक्ति काव्य में कृष्ण भक्ति की क्या विशेषता है?
5. रसखान के साहित्य की क्या विशेषता है?

II. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर सविस्तार लिखिए। 12x5=60

6. अ) 'कबीर समाज सुधारक थे' स्पष्ट कीजिए।
अथवा
आ) कबीर की 'भक्ति भावना' पर प्रकाश डालिए।

--:2:--

7. अ) कृष्ण काव्यधारा में सूरदास की भक्ति भावना को स्पष्ट कीजिए।
अथवा
आ) सूरदास के भ्रमरगीत की विशेषताओं पर प्रकाश डालिए।
8. अ) तुलसीदास की भक्ति-भावना पर प्रकाश डालिए।
अथवा
आ) तुलसीदास के विनय पत्रिका की विशेषताओं को बताइए।
9. अ) नागमति के विरह वर्णन पर एक लेख लिखिए।
अथवा
आ) बिहारी एक ही सतसई लिखने के कारण क्यों लोकप्रिय हुए? बताइए।
10. अ) घनानंद की विरह-भावना को स्पष्ट कीजिए।
अथवा
आ) मीराबाई की भक्ति-भावना को स्पष्ट कीजिए।

* * * * *

FACULTY OF ARTS
M.A. (CDE) Final Examination, July/August 2019

Subject : Vedic Astrology
Paper - 1 : Prashna Sastram - Astakavarga

Time : 3Hrs.]

[Max.Marks. : 80

ఈ క్రింది వానిలో ఏవేని 5 ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయండి

5×4=20

1. పుచ్చకుని విధులు
2. ప్రశ్న ప్రదేశాలు
3. తాంబూల ప్రశ్న
4. ఉద్యోగ ప్రశ్న
5. అష్టకవర్ణ - పరిచయం
6. కణ్ణాక్రమం
7. రవి అష్టక వర్ణ - బిందు ఫలితాలు
8. సర్వాష్టకవర్ణ

ఈ క్రింది వానిలో అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయండి.

5×12=60

9. ఎ) ప్రశ్నశాస్త్రం - జాతకశాస్త్రం మధ్యలో సాదృశ్య భేదాలను వివరించండి. (లేదా)
బి) అక్షర, వాక్య, సంఖ్యాప్రశ్నల గూర్చి తెలియజేయండి.
10. ఎ) వివాహ, ఆరోగ్య, సంతాన ప్రశ్నలను సోదాహరణంగా తెలియజేయండి. (లేదా)
బి) భూలాభ, చోర, ప్రయాణ ప్రశ్నల ఫలితాలను విశ్లేషించండి.
11. ఎ) జాతక ఫలిత నిర్ణయంలో అష్టకవర్ణ ప్రాధాన్యంపై వ్యాసం వ్రాయండి. (లేదా)
బి) గురు శుక్ర అష్టకవర్ణ ఫలితాలను తెలియజేయండి.
12. ఎ) అష్టకవర్ణ ద్వారా భావఫల విధానాన్ని సోదాహరణంగా వివరించండి. (లేదా)
బి) బుధ శని అష్టకవర్ణ ఫలితాలను వివరించండి.
13. ఎ) అష్టకవర్ణ ద్వారా గోచరాన్ని పరిశీలించే విధానాన్ని తెలియజేయండి. (లేదా)
బి) ముహూర్తనిర్ణయంలో అష్టకవర్ణ ప్రాధాన్యాన్ని పరిశీలించండి.

FACULTY OF ARTS
M.A. (CDE) Final Examination, July/August 2019

Subject : Vedic Astrology
Paper - 1 : Prashna Sastram - Astakavarga

Time : 3 Hrs.]

[Max.Marks. : 80

ANSWER ANY FIVE QUESTIONS

5 x 4 = 20

1. Duties of *Prichaka*
2. Query places
3. *Tamboola Prashna*
4. Query related with Job
5. Introduce the *Astakavarga*
6. *Kaksha krama*
7. *Ashtakavarga* of Sun - results of good points
8. *Sarvashtakavarga*

ANSWER ALL QUESTIONS

5 x 12 = 60

9. a) Explain the relations and differences between *Prashna* and Horoscope (or)
b) Describe the *Akshara, Vakya and Sankhya* queries.
10. a) Explain the Marriage, Health and Progeny related queries with an examples (or)
b) Analyse the results of queries related with Land, theft and travel.
11. a) Write an essay about the importance of *Astakavarga* in deciding results of Horoscope (or)
b) Explain the results of Jupiter and Venus *Astakavarga*.
12. a) Explain with an examples the *Bhava* results through *Astakavarga* (or)
b) Explain the results of Mercury and Saturn *Astakavarga*.
13. a) Write about the Transit results through *Astakavarga* (or)
b) Analyse the speciality of *Ashtakavarga* in deciding *Muhurtha*.

FACULTY OF ARTS

M.A. (Final) CDE Examination, July/August, 2019

Subject : URDU

Paper - I : Modern Urdu Poetry (Jadeed Urdu Shaeri)

Time : 3 Hours

Max. Marks :80

(حصہ الف = 20 x 5)

نوٹ:- کوئی پانچ سوالات کے جواب مطلوب ہیں۔ ہر سوال کا جواب پندرہ سطور سے زائد نہ ہو۔ ہر جواب کے لئے چار نشانات مختص ہیں۔

(1) ترقی پسند تحریک کے آغاز پر روشنی ڈالئے۔

(2) جدید غزل کے بارے میں اظہار خیال کیجئے۔

(3) نظم معرئی اور آزاد نظم کے فرق کی وضاحت کیجئے۔

(4) نظم ”خودکشی“ کا مرکزی خیال پیش کیجئے۔

(5) ”قید“ ایک انقلابی نظم ہے اس پر روشنی ڈالئے۔

(6) جدیدیت کی تعریف پیش کیجئے۔

(7) فاطی کو یاسیات کا امام کس لئے کہا جاتا ہے واضح کیجئے۔

(8) فیض احمد فیض کی شاعری رومان اور حقیقت کا حسین امتزاج ہے بحث کیجئے۔

(حصہ ب = 12 x 5)

نوٹ:- تمام سوالات کے جوابات مطلوب ہیں۔ ہر سوال کا جواب چار صفحات سے زیادہ نہ ہو۔ ہر جواب کے لئے بارہ نشانات مختص ہیں۔

9. (a) خورشید احمد جامی کے شعری محاسن پر روشنی ڈالئے۔

(b) ”اقبال کی شاعری میں فکر اور فلسفہ بھی ہے اور انسانیت کی ترقی کا پیغام بھی“ تبصرہ کیجئے۔

10. (a) مخدوم محی الدین کی نظم نگاری کی خوبیاں اُجاگر کیجئے۔

(b) مجروح سلطان پوری کی غزل گوئی کا جائزہ لیجئے۔

- 2 -

11. a) نظم نگاری میں جوش ملیح آبادی کے مقام کا تعین کیجئے۔

یا
 (b) ن۔م راشد کی نظم نگاری پر اظہار خیال کیجئے۔

12. (a) ناصر کاظمی کی غزل گوئی کی انفرادیت واضح کیجئے۔

یا
 (b) ”حسرت موبانی نے اردو غزل کو نئی زندگی عطا کی“ اس خیال کی وضاحت کیجئے۔

13. مندرجہ ذیل اشعار میں سے کوئی تین شعر کی تشریح کیجئے۔

لوگ ساتھ آتے گئے اور کارواں بنتا گیا	(1) میں اکیلا ہی چلا تھا جانبِ منزل مگر
ترا خیال بھی تجھ سا دکھائی دیتا ہے	(2) زمیں پہ چاند اُترتا دکھائی دیتا ہے
آج کا دن گزر نہ جائے کہیں	(3) آج دیکھا ہے تجھ کو دیر کے بعد
یونہی کب تلک خدایا، غمِ زندگی نباہیں	(4) یہ رُکے رُکے سے آنسو یہ دبی دبی سی آہیں
ہم بنے بھی تو نئے دور کے فن کار بنے	(5) چند جلتے ہوئے خوابوں کے خریدار بنے
سر پہ خیالِ یار کی چادر ہی لے چلیں	(6) یوں کس طرح کٹے گا کڑی دھوپ کا سفر

☆☆☆

Code No. 5281

Faculty of Arts
MA Final CDE Examination July 2019
Subject: Sanskrit
Paper: 1, Prakrit, Historical Linguistics and Nirukta

Time: 3 Hours

Max. Marks: 80

सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

Part – A, अ - विभागः

5X4=20

I. पञ्चप्रश्नानां समाधानानि संक्षेपेण लिखत।

१) संस्कृतभाषया अनुवदत।

एत्थ दाव विहिणा दंसिदं पहुत्तणं। अवरं दे कहइस्सं। णं एक्कस्सिं दिअहे णोमलि
आमंडवे णलिणीपत्त भाअणगदं उदअं तुह हत्थे संणिहिदं आसी।

२) संस्कृतभाषया अनुवदत।

भद्वा वि चक्कवट्ठी किदो भोदि। तदो देवीए विहसिअ भणिदं जं आदिसदि भअवं
ति। अहं च विण्णवेदुं पेसिदा। गुरदाक्खिणा वि दिण्णा।

३) केन्टुम्-वर्गं विवेचयत।

४) सोदाहरणं ग्रिम-नियमं प्रस्तुवत।

५) 'मागधी' 'महाराष्ट्री' भाषयोः विशेषताः उल्लिखत।

६) संस्कृतभाषायाः विशेषताः लिखत।

७) 'नाम'-शब्दः कः भवति?

८) अर्थसहितान् पञ्च-उपसर्गान् उल्लिखत।

Part – B, आ - विभागः

5X12=60

II. संस्कृतभाषया अनुवदत।

विचलइ णेउरजुअलं छिज्जंति अ मेहला मणिक्खइआ।

वलआ अ सुंदरदरा रअणं कुरजालपडिबद्धा॥

अथवा

उत्तङ्घिअदुमणिवहा गिरिधाउव्वत्तमुच्छिमहामच्छा।
वेलासेलक्खलिआ उद्धं भिज्जंति उअहिजलकल्लोला॥

III. भाषाणां वर्गीकरणमुद्दिश्य निबन्धं लिखत।

अथवा

भाषोत्पत्तिः कथं भवतीत्यस्मिन् विषये स्थितानि मुख्यानि मतानि उपस्थापयत।

IV. ध्वनिपरिवर्तनस्य कारणानां सोदाहरणमुल्लेखं कुरुत।

अथवा

अर्थपरिवर्तनस्य नियमान् विवृणुत।

V. चत्वारि पदजातानि कानि? सोदाहरणं निरूपयत।

अथवा

वेदमन्त्राः सार्थकाः इतीमं विषयं निरुक्तदिशा प्रतिपादयत।

VI. उपसर्गाः अर्थयुक्ताः भवन्तीति सोदाहरणं विवृणुत।

अथवा

१) आस्यम् २) चित्तम् ३) नरकम् ४) गिरिः
इति पदानां व्युत्पत्तीः लिखत।

FACULTY OF ARTS

M.A (Final) (New) Examination, July 2019

Subject: English

Paper: II – American Literature

Time: 3 hours

Max. Marks: 80

PART – A (5 x 4 =20)

Answer the following short answer questions

1. Major features of Transcendentalism
2. Imagery in Walt Whitman's ' O Captain! My Captain!'
3. Significance of the white whale in *Moby Dick*
4. Theme of passion in *Desire Under the Elms*
5. Setting in *Minister's Black Veil*

PART – B (5 x 12 = 60)

Answer the following essay type answers

6. a) What are the features of American Dream? How is it reflected in literature?
OR
b) What are the major features of Harlem renaissance?
7. a) Critically appreciate Phyllis Wheately's poetry with reference to the poems you have studied.
OR
b) Bring out the thematic concerns of Robert Frost's poetry
8. a) Discuss *Invisible Man* as a text that belongs to the genre of Science fiction.
OR
b) Consider *Humboldt's Gift* as a story of artistic friendship and rivalry.
9. a) 'All my Sons' by Arthur Miller is a social tragedy- Discuss
OR
b) How does *Piano Lesson* reflect the Southern Black experience of 19th and 20th centuries.
10. a) Describe the experience of Cooper on witnessing eclipse in Cooperstown.
OR
b) How does *Nightfall* deal with the concepts of darkness and light?

*****

FACULTY OF ARTS

M.A. (Final) (CDE) Examination, July 2019

Subject: English

Paper: II – American Literature (Old)

Time: 3 Hours

Max. Marks: 100

PART – A (5x5 = 25 Marks)

Answer the following in about 100 words each.

Write short notes on the following:

1. Features of Puritanism.
2. The context of Thoreau's Civil Disobedience.
3. Imagery in 'Home Burial'.
4. Concept of identity in *Huckleberry Finn*.
5. Language in *The Hairy Ape*.

PART – B (5x15 = 75 Marks)

Answer the following in about 300 words each.

6. (a) Discuss how multiculturalism in American society has influenced its literature.
OR
(b) What are the features of Realism? How is it mirrored in American literature?
7. (a) According to Emerson, what are the qualities and duties of an American Scholar?
OR
(b) What is Alice Walker's objective behind writing, *In Search of Our Mother's Gardens*?
8. (a) What are the themes of Whitman's poems prescribed for your study?
OR
(b) Attempt a critical appreciation of Frost's poems that you studied.
9. (a) Discuss the significance of the title in *Scarlet Letter*.
OR
(b) Discuss the significance of the title *The Old Man and the Sea*.
10. (a) '*Death of a Salesman* is a play that portrays Lowman's chasing of American Dream and his failure' – Discuss.
OR
(b) Bring out the significance of the title *The Glass Menagerie*.

*****

FACULTY OF ARTS

M.A. (CDE) (Final) Examination, July / August 2019

Subject : Journalism & Public Relations

Paper - II

Writing for Media

Time: 3 Hours

Max. Marks: 80

Note : Answers any questions from part-A and Part-B

Part – A (5 x 4 = 20 Marks)

(Short Answer Type)

1. News
2. Lead
3. Development Journalism
4. News values
5. Directive Principles

Part - B (5 x 12 = 60 Marks)

(Essay Answer Type)

6. (a) Describe the relationship between media and society.
(OR)
(b) Discuss the cautions to be taken while writing a news report.
7. (a) Explain the different types of reporting with examples.
(OR)
(b) What are the different sources of news? Discuss their importance.
8. (a) Discuss the role of media in reporting developmental issues.
(OR)
(b) Briefly explain the origin and growth of All India Radio.
9. (a) Discuss the principles to be followed while writing for broadcast media.
(OR)
(b) Present an over view of film industry in India.
10. (a) Describe the salient features of Indian constitution.
(OR)
(b) Explain the important provisions of the Press and Registration of Books Act, 1867

*****

FACULTY OF ARTS

M.A. (CDE) (Final) Examination, July / August 2019

Subject : Philosophy

Paper - II

History of Indian Philosophy – II

Time: 3 Hours

Max. Marks: 80

Note : Answers any Four questions. All question carry equal marks.

1. What are the common characters of contemporary – Indian philosophy?
2. Write a note on cosmic and spiritualistic Outlook?
3. Write a note on schools of Vedanta?
4. What are the distinguishing features of Advaita Vedanta?
5. Give an account of perfect man according to Iqbal
6. Explain the Revival of Humanistic approach on the bascis of ancient Indian thought.
7. Write a note on Sri Aunobindo's Conception of Supermind.
8. Describe the central teachings of Islam.

*****

FACULTY OF ARTS

M.A. (Final) (New) CDE Examination, July/August 2019

SUBJECT : HINDI

Paper-II

(Bhasha Vigyan Ke samanya Siddant Evam Hindi Bhasha Ka Itihas)

TIME : 3 Hours

MARKS : 80

सूचना : सभी प्रश्नों के उत्तर लिखना अनिवार्य है।

खंड क

निम्नलिखित प्रश्नों के लघु उत्तर लिखिए।

5x4=20

1. भाषा का अर्थ एवं परिभाषाएँ लिखिए।
2. भाषा विज्ञान है? या कला है?
3. हिंदी के उपसर्ग लिखिए।
4. प्राचीन भारतीय आर्य भाषा काल को लिखिए।
5. प्रत्यय किसे कहते हैं?

खंड ख

सूचना : निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर सविस्तार दीजिए।

12x5=60

6. क) भाषा विज्ञान का अन्य विज्ञानों से क्या संबंध है? बताइए।
अथवा
ख) ध्वनियों के वर्गीकरण पर प्रकाश डालिए।
7. क) ध्वनि परिवर्तन के कारणों की चर्चा कीजिए।
अथवा
ख) रूप परिवर्तन और उसके कारणों को स्पष्ट कीजिए।

-::2::-

8. क) अर्थ विज्ञान किसे कहते हैं? बताते हुए अर्थ परिवर्तन के कारणों पर प्रकाश डालिए।

अथवा

ख) हिंदी भाषा के विकास को स्पष्ट कीजिए।

9. क) हिंदी का भाषा क्षेत्र और उसकी बोलियों पर प्रकाश डालिए।

अथवा

ख) हिंदी में आगम विदेशी ध्वनियाँ और उनमें परिवर्तन कैसे होता है? बताइए।

10. क) संख्यावाचक विशेषण की उत्पत्ति और विकास को स्पष्ट कीजिए।

अथवा

ख) देवनागरी लिपि का उद्भव और विकास की चर्चा कीजिए।

* * *

Faculty of Arts
MA Final CDE Examination July 2019
Subject: Sanskrit
Paper: II, History of classical Sanskrit literature, Essay & Translation

Time: 3 hrs

Max. Marks: 80

अ - विभागः

5x4=20

पञ्चप्रश्नानां समाधानानि लेख्यानि।

1. यावत् स्थास्यन्ति गिरयः सरितश्च महीतले।
तावद्रामयणगाथा लोकेषु प्रचरिष्यति॥ व्याख्यात।
2. 'उपमा कालिदासस्य' व्याख्यात।
3. 'माघे सन्ति त्रयो गुणाः' व्याख्यात।
4. भासनाटकचक्रम् अधिकृत्य निबन्धं लिखत।
5. विद्या ददाति विनयं विनयाद्याति पात्रताम्।
पात्रत्वात् धनमाप्नोति धनात् धर्मम् अतस्सुखम्॥ अनुवदत।
6. ब्रह्मेच्छिष्टं जगत्सर्वम् व्याख्यात।
7. 'नैषधं विद्वदौषधम्' व्याख्यात।
8. उत्तररामचरितम् अधिकृत्य लिखत।

आ - विभागः

5x12=60

सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः। सर्वे समानाङ्काः।

9. रामायणस्य वैशिष्ट्यं सविमर्शं निरूपयत।

अथवा

श्रीमन्महाभारतस्य महत्त्वम् अर्वाचीनसंस्कृतसाहित्ये तस्य प्रभावञ्च वर्णयत।

10. पञ्चमहाकाव्यानि उद्दिश्य निबन्धं लिखत।

अथवा

चम्पूकाव्यानाम् उत्पत्तिविकासौ वर्णयत।

अ - विभागः

1. पञ्चतन्त्रम् 2. अभिज्ञानशाकुन्तलम् 3. कादम्बरी 4. नलचम्पूः

आ - विभागः

1. नारायणपण्डितः 2. कालिदासः 3. भासः 4. दण्डी

12. एकं विषयमधिकृत्य संस्कृतभाषया निबन्धं लिखत।

अ. महाभारतं नाम पञ्चमो वेदः।

आ. भारतीया संस्कृतिः

13. अ. भाषान्तरे परिवर्तयत।

1. अपि स्वर्णमयी लङ्का न मे लक्ष्मण रोचते।

जननी जन्मभूमिश्च स्वर्गादपि गरीयसी॥

2. आलस्यं हि मनुष्याणां शरीरस्थो महारिपुः।

नास्ति उद्यमसमो बन्धुः कृत्वा यं नावसीदति।

अथवा

पुरा किल दुष्यन्तो नाम राजा बभूव। स एकदा मृगयां कर्तुं वनम् इयाय। तं तस्य सैनिका अमात्याश्च अनुजग्मुः। तस्मिन् कानने दुष्यन्तो बहून् मृगान् जघान। एकं मृगं पलायमानम् अनुसरन् मार्गं दिव्याश्रमपदं ददर्श। तस्य सैनिकाः पूर्वस्मिन्नेव स्थाने तस्थुः। कण्वस्य अयम् ऋषेः आश्रम इति ज्ञात्वा तं प्रविवेश। प्रविश्य च को नु भो अत्रेति पप्रच्छ। कण्वस्य कृतिका दुहिता शकुन्तला आश्रमात् बहिः आगत्य दुष्यन्तं स्वागतं व्याजहार। शकुन्तलां चारुसर्वाङ्गीं दृष्ट्वा दुष्यन्तः तां चकमे। तस्याः पाणिं गान्धर्वेण विधिना राजा जग्राह।

आ. संस्कृतभाषया अनुवदत।

Panchatantra is an ancient Sanskrit book that contains a number of didactic fables. In fame and popularity, no other book in Sanskrit can surpass it, has been translated at very early period in several foreign languages. The original Panchatantra might go back to the second or the third century A.D.

A Brahmin Vishnu Sharma by name is stated to be the author of the work in its prologue.

अथवा

Among the poets who took inspiration from Kalidasa for composing their poetry Bharavi occupies a significant place. His Kiratarjuniyam a mahakavya of seventeen cantos, dates back to the sixth century and has served as an inspiration not only to Magha, his immediate successor but to several others in the later ages.

FACULTY OF ARTS
M.A. (CDE) Final Examination, July/August 2019

Subject : Vedic Astrology
Paper - 2 : Jyothisham - Anubandha Sastralu

Time : 3 Hrs.]

[Max.Marks. : 80

ఈ క్రింది వానిలో ఏవేని 5 ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయండి

5×4=20

1. వాస్తు శాస్త్ర ప్రత్యేకత
2. భూ పరీక్షా విధానం
3. గురు పర్వతం
4. సంతాన రేఖ
5. రోహిణి యోగం
6. గ్రహాలు - రత్నాలు
7. వ్యాపార జ్యోతిషం
8. పుష్యరాగం

ఈ క్రింది వానిలో అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయండి.

5×12=60

9. ఎ) గృహ నిర్మాణంలో వేరు వేరు స్థాయిల్లో పరిశీలించాల్సిన దోషాలను తెలియజేయండి. (లేదా)
బి) ఏకాశీతి పదవాస్తును పరిచయం చేయండి.
10. ఎ) సాముద్రిక శాస్త్ర ఆవశ్యకతను, ప్రత్యేకతను విశ్లేషించండి. (లేదా)
బి) సాముద్రికంలో వేరు వేరు రేఖలు - పరిశీలించే విధానంపై వ్యాసం రాయండి.
11. ఎ) ప్రవర్షణ - సద్యోవృష్టి అంశాలను వివరించండి. (లేదా)
బి) వాతావరణాన్ని అధ్యయనం చేసే వేరు వేరు పద్ధతులను పరిశీలించండి.
12. ఎ) నవరత్నాలను వినియోగించుకునే విధానంపై వ్యాసం రాయండి. (లేదా)
బి) రత్నపరీక్షా విధానాలను తెలియజేయండి.
13. ఎ) మేదిసీ జ్యోతిషంలో కూర్మచక్ర ప్రాధాన్యాన్ని తెలియజేయండి. (లేదా)
బి) వ్యాపార జ్యోతిషం విధి విధానాలను చర్చించండి.

FACULTY OF ARTS
M.A. (CDE) Final Examination, July/August 2019

Subject : Vedic Astrology
Paper - 2 : Jyothisham - Anubandha Sastralu

Time : 3 Hrs.]

[Max.Marks. : 80

ANSWER ANY FIVE QUESTIONS

5 x 4 = 20

1. Speciality of Vastu Sastra
2. Types of Soil Tests
3. Place of Jupiter in Palm
4. Line of Progeny
5. *Rohini Yoga*
6. Planets and Stones
7. Business Astrology
8. Pukhraj

ANSWER ALL QUESTIONS

5 x 12 = 60

9. a) Analyse the *Doshas* related to construction of House in all stages. (or)
b) Introduce the *Ekaseeti pada vastu*.
10. a) Explain the importance and need of Palmistry. (or)
b) Explain the various Lines and results in Palmistry.
11. a) Explain about the *Pravarshana and Sadyovrushti*. (or)
b) Analyse the various methods to observe the Atmosphere.
12. a) Discuss the characteristics of Nine stones and uses. (or)
b) Describe how to examine the Stones.
13. a) Explain the importance of Koorma Chakra in Mundane Astrology (or)
b) Write and outlook of importance of Business Astrology.

FACULTY OF ARTS

M.A. (Final) CDE Examination, July/August, 2019

Subject : URDU

Paper - II : Modern Urdu Prose (Jadeed Urdu Nasar)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

(حصہ الف = 20 x 4 = 5)

- نوٹ:- کوئی پانچ سوالات کے جواب مطلوب ہیں۔ ہر سوال کا جواب پندرہ سطور سے زائد نہ ہو۔ ہر جواب کے لئے چار نشانات مختص ہیں۔
1. اُردو ڈراما کے فن پر روشنی ڈالیے۔
  2. ”خطوط شخصیت کے آئینہ دار ہوتے ہیں“۔ اس قول کی وضاحت کیجئے۔
  3. ناول ”اُمر او جان ادا“ کا موضوع کیا ہے؟ وضاحت کیجئے۔
  4. افسانہ ”کالو بھنگی“ پر اظہار خیال کیجئے۔
  5. انتظار حسین کی افسانہ نگاری کی امتیازی خصوصیات اُجاگر کیجئے۔
  6. ”شعور کی رو“ کی تکنیک سے کیا مراد ہے؟
  7. سوانح ”حیات جاوید“ کے بارے میں اپنی معلومات قلمبند کیجئے۔
  8. پریم چند کی افسانہ نگاری کی اہمیت پر روشنی ڈالیے۔

(حصہ ب = 60 x 12 = 5)

- نوٹ:- تمام سوالات کے جوابات مطلوب ہیں۔ ہر سوال کا جواب چار صفحات سے زیادہ نہ ہو۔ ہر جواب کے لئے بارہ نشانات مختص ہیں۔
9. (a) راجندر سنگھ بیدی کا افسانہ ”آنندی“ کا تنقیدی جائزہ لیجئے۔
(b) پریم چند کے ناولوں میں ”گودان“ کی انفرادیت واضح کیجئے۔
  10. (a) ”اُردو ناول نگاری کا آغاز ڈپٹی نذیر احمد سے ہوتا ہے“۔ اس قول کی وضاحت کرتے ہوئے نذیر احمد کی ناول نگاری کی اہم خصوصیات تحریر کیجئے۔
(b) ناول ”آگ کا دریا“ کی روشنی میں قراۃ العین حیدر کی ناول نگاری کا جائزہ لیجئے۔

(a.11) ”خاکم بدہن“ کا تجربہ کرتے ہوئے مشتاق احمد یوسفی کی مزاح نگاری کی انفرادیت واضح کیجئے۔

یا

(b) اُردو خاکہ نگاری میں ”گنج ہائے گراں مایہ“ کی اہمیت پر روشنی ڈالئے۔

(a.12) افسانہ ”زرد کتا“ کا فنی نقطہ نظر سے جائزہ لیجئے۔

یا

(b) اُردو ڈراما نگاری میں ”انارکلی“ کو شاہکار ڈراما کیوں قرار دیا جاتا ہے؟ وضاحت کیجئے۔

(a.13) غبارِ خاطر خطوط ہیں یا انشائیے؟ دلائل کے ذریعہ واضح کیجئے۔

یا

(b) اُردو سوانح نگاری کی تاریخ میں مولانا حالی کا مقام متعین کیجئے۔

☆☆☆

OU - coe

FACULTY OF ARTS

M.A (Final) (CDE) Examination, July/ August 2019

Subject : Telugu

**Paper - II
Janapada Sahityam (New)**

Time : 3 Hours

Max Marks : 80

విభాగము - ఎ (5×4 = 20 మార్కులు)

**సూచన : అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలను రాయండి.
(సంక్షిప్త సమాధానాలు)**

1. జానపద వస్తు సంస్కృతి
2. సామెత
3. పటంకథ
4. సుగ్రీవ విజయం - పరిచయం
5. చిందు భాగవతం

విభాగము - బి (5×12 = 60 మార్కులు)

(వ్యాసరూప సమాధానాలు)

6. అ. జానపద విజ్ఞాన ఉత్పత్తి వికాసాలను తెలుపండి.

లేదా

ఆ. మౌఖిక సాహిత్య లక్షణాలను, తెలుగులో ఉన్న మౌఖికసాహిత్యాన్ని పరిచయం చేయండి.

7. అ. జానపద గేయాలలోని కథారహిత గేయాలకు గల ప్రాధాన్యాన్ని తెలుపండి.

లేదా

ఆ. కథారహిత గేయాల లక్షణాలను సోదాహరణంగా పేర్కొనండి.

8. అ. తెలంగాణా జానపద కళారూపాలను ఐదింటిని పరిచయం చేయండి.

లేదా

ఆ. జంతు, నీతి కథల ప్రయోజనాన్ని తెలుపండి.

9. అ. ఉయ్యాల పాటల ప్రాశస్త్యాన్ని తెలుపండి.

లేదా

ఆ. అనుముల బ్రహ్మ రెడ్డి కథలోని విశేషాలను తెలుపండి.

10. అ. వీరగాథ లక్షణాలను పండుగ సాయన్న కథ ఆధారంగా విశ్లేషించండి.

లేదా

ఆ. యక్షగాన లక్షణాలను సోదాహరణంగా వివరించండి.

*****

FACULTY OF ARTS
M.A (FINAL) (CDE) Examination, July/Aug 2019
Subject : Telugu

Paper - II : Janapada Sahityam - Vikasam (Folk Literature)

Time : 3 Hours

Max Marks : 100

సూచన : అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలను రాయండి.
అన్ని ప్రశ్నలకు మార్కులు సమానం

1. ఎ) 'జానపద' శబ్దాన్ని నిర్వచించి వర్గీకరించండి.

లేదా

బి) మాత పురాణం కథా వైశిష్ట్యాన్ని విశదీకరించండి.

2. ఎ) స్త్రీల పాటల్లోని వైవిధ్యాన్ని సోదాహరణంగా తెల్పండి.

లేదా

బి) అగుమంచి కథలోని విశ్వాసాలను, ప్రతీకలను విశ్లేషణాత్మకంగా తెల్పండి.

3. ఎ) జానపద దృశ్యశాఖను సోదాహరణంగా తెల్పండి.

లేదా

బి) జానపద నృత్యకళను వివరించండి.

4. ఎ) ఆధునిక సమాజంలో జానపదసాహిత్యం -ప్రయోజనం చర్చించండి

లేదా

బి) జానపద కథా గేయాలను వివరించండి

5. ఈ క్రింది వాటికి క్లుప్తంగా సమాధానాలు రాయండి.

1. అనుముల బ్రహ్మరెడ్డి

2. పొడుపు కథలు

3. సామెతలు

4. జానపదవిజ్ఞాన అధ్యయనం

*****

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

M.A. Final (CDE) (Old) Examination, July / August 2019

Subject: Economics

**Paper – II
Public Finance**

Time: 3 Hours

Max.Marks: 100

Note: Answer all questions. All questions carry equal marks.

- 1 a) Critically examine the Multiple theory of public household.
OR
b) Critically examine the Wiseman and Peacock Hypothesis of Public Expenditure.
- 2 a) Explain the factors affecting incidence of taxation.
OR
b) Critically examine the Benefit theory of voluntary exchange.
- 3 a) Discuss various methods of public debt redemption.
OR
b) Explain the classification of budgets and bring out the characteristics of zero based budget.
- 4 a) Explain the objectives of fiscal policy and discuss its working in India.
OR
b) Critically examine the role of deficit financing in India's economic development.
- 5 a) Discuss the main characteristics of India's tax structure.
OR
b) Explain and recommendations for Fourteenth Finance Commission.

****

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

M.A (CDE) Final (OLD) Examination, July / August 2019

SUBJECT : Economics

Paper - II : Public Finance

Time : 3 Hours

Max Marks :100

సూచన : అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానము వ్రాయుము, అన్ని ప్రశ్నలకు మార్కులు సమానము.

1. ఎ. పబ్లిక్ హౌస్ హాల్స్కు సంబంధించి బహుళ సిద్ధాంతాన్ని విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలింపుము.
లేదా
బి. ప్రభుత్వ వ్యయానికి సంబంధించిన వైజ్మన్ మరియు పీకాక్ పరికల్పనను విమర్శనాత్మక పరిశీలన చేయుము.
2. ఎ. పన్ను యొక్క అంతిమ భారాన్ని ప్రభావితం చేసే కారకాలను గురించి వివరింపుము.
లేదా
బి. ఐచ్ఛిక వినిమయానికి సంబంధించిన ప్రయోజన సిద్ధాంతాన్ని విమర్శనాత్మక పరిశీలన చేయుము.
3. ఎ. ప్రభుత్వ ఋణం తిరిగి చెల్లించేందుకు గల వివిధ పద్ధతులను గురించి చర్చించుము.
లేదా
బి. బడ్జెట్ వర్గీకరణను వివరించి, శూన్య ఆధారిత బడ్జెట్ లక్షణాలను వివరింపుము.
4. ఎ. కోశ విధానం ఉద్దేశాలను వివరించి, భారతదేశంలో దాని పనితీరును గురించి చర్చించుము.
లేదా
బి. భారతదేశ ఆర్థికాభివృద్ధిలో లోటు విత్తవిధానం యొక్క పాత్రను విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలింపుము.
5. ఎ. భారతదేశ పన్ను నిర్మితి యొక్క ప్రధాన లక్షణాలను గురించి చర్చించుము.
లేదా
బి. 14వ ఆర్థిక సంఘం యొక్క ప్రతిపాదనలను గురించి వివరింపుము.

*****

FACULTY OF ARTS

M.A (Final) (New)(CDE) Examination, July 2019

Subject: English

Paper: III – Post Colonial Literature

Time: 3 hours

Max. Marks: 80

PART – A (5 x 4 = 20 Marks)

Note: Answer the following short answer questions

1. Major features of Imperialism
2. Style of Alice Munroe as a short story writer
3. Imagery in 'Once Upon a Time'
4. Revolutionary vision in *Kongi's Harvest*
5. Sartre's views on colonialism

PART – B (5 x 12 = 60 Marks)

Note: Answer the following essay type answers

6. a. What are the features of Caribbean literature?
OR
b. What are the major themes and concerns of Australian literature?
7. a. Consider *Things Fall Apart* as a counter narrative to imperialism.
OR
b. Bring out the theme of identity crisis in *Mistress of Spices*
8. a. Discuss the thematic concerns depicted by Shaw Neilson's in his poetry.
OR
b. Focus on the central ideas portrayed by Gabriel Okara in his poems
9. a. Elaborate on how the theme of traditional and modern governance has been treated in *Kongi's Harvest*
OR
b. Discuss the primary theme of loss and recovery of identity in *Dream on a Monkey Mountain*.
10. a. How does Naipaul infuse his memory and experience in 'Two Worlds'
OR
b. Elaborate on the following line taken from Sartre's *Preface* - 'For violence, like Achilles' lance, can heal the wounds that it has inflicted'.

*****

FACULTY OF ARTS

M.A. (Final) (CDE) Examination, July 2019

Subject: English

Paper: III – Commonwealth Literature (Old)

Time: 3 Hours

Max. Marks: 100

PART – A (5x5 = 25 Marks)

Answer the following in about 150 words each. Each question carries 5 marks.

1. Race and Ethnicity.
2. Justification of the title 'Surfacing'.
3. Feminist concerns in Judith Wright's 'Woman to Man'.
4. Significance of the Yam Festival.
5. Naipaul's visit to Vijayanagara empire.

PART – B (5x15 = 75 Marks)

Answer the following in about 350 words each. Each question carries 15 marks.

6. (a) Comment on the cultural dimensions of the colonizing process and its impact on the 20th century.
OR
(b) Illustrate the concept of 'homeland' with reference to Diasporic experience.
7. (a) Write a critical essay on colonial encounter with reference to *Things fall Apart*.
OR
(b) Write an essay on the theme and structure of the novel *Surfacing*.
8. (a) Attempt a critical appreciation of the poem "The Harp and the King".
OR
(b) Discuss the significance of Brathwaite's poetry in establishing Caribbean history and identity.
9. (a) Discuss Soyinkas views on tradition and modernity in governance.
OR
(b) Consider *Dream on Monkey Mountain* as a search for identity.
10. (a) Explain the important arguments of the first chapter of Naipaul's *India: A Wounded Civilisation*.
OR
(b) What are the important argument of Ngugi in his essay "English: A Language of the World".

*****

FACULTY OF ARTS

M.A. (CDE) (Final) Examination, July / August 2019

Subject : Journalism & Public Relations

Paper - III

Editing and Production of Corporate Publications

Time: 3 Hours

Max. Marks: 80

Note : Answers any questions from part-A and Part-B

Part – A (5 x 4 = 20 Marks)

(Short Answer Type)

1. Newsletter
2. Inverted pyramid style
3. House style
4. Slogan
5. Offset printing

Part - B (5 x 12 = 60 Marks)

(Essay Answer Type)

6. (a) Describe the features of a good annual report and mention its components.
(OR)
(b) What measures are to be taken to prepare a successful newsletter?
7. (a) What are the differences between advertising and advertorial?
(OR)
(b) Discuss the general problems of the Indian copy – editor.
8. (a) What are the precautions to be taken to reduce budgetary costs in corporate publications?
(OR)
(b) Explain the role and responsibilities of an Editor.
9. (a) What are the characteristics of a good photo journalist?
(OR)
(b) Explain the steps to be taken for a good design in corporate publications.
10. (a) Discuss in detail the four major printing processes which are in use.
(OR)
(b) What is Gravure printing? Explain its process.

FACULTY OF ARTS

M.A. (CDE) (Final) Examination, July / August 2019

Subject : Philosophy

Paper - III

Philosophy of History and Futurology

Time: 3 Hours

Max. Marks: 80

Note : Answers any Four question carry equal marks.

1. Give an account of Various interpretations of History?
2. Give a detailed note on Hege's dialectical approach of History?
3. What do you understand by Philosophy of History?
4. Explain Karl Marx's Views on substructure and superstructure.
5. Explain splenger's views on decline of the west
6. How does Toynbee explain the growth and decay of a civilization?
7. What is colling wood's approach to philosophy of History.
8. Write a note on sri Aurobindo's views on evolutionary view of History and Human destiny

*****

FACULTY OF ARTS

M.A. (Final) CDE Examination, July/August, 2019

Subject : URDU

Paper - III : Study of an author "Dr. Mohiuddin Quadri Zore"

Time : 3 Hours

Max. Marks :80

(حصہ الف 5 x 4 = 20)

نوٹ:- کوئی پانچ سوالات کے جواب مطلوب ہیں۔ ہر سوال کا جواب پندرہ سطور سے زائد نہ ہو۔ ہر جواب کے لئے چار نشانات مختص ہیں۔

1. ڈاکٹر محی الدین قادری زور کے تعلیمی سفر کی روداد تحریر کیجئے۔
2. ڈاکٹر محی الدین قادری زور کی شاعرانہ صلاحیتوں پر اظہار خیال کیجئے۔
3. ڈاکٹر زور کی شخصیت کے امتیازی پہلو تحریر کیجئے۔
4. نصیر الدین ہاشمی کی ادبی خدمات کا تجزیاتی مطالعہ پیش کیجئے۔
5. ڈاکٹر محی الدین قادری زور کے چند اہم تلامذہ کا تعارف پیش کیجئے۔
6. اکبر الدین صدیقی کے بارے میں اپنی معلومات قلم بند کیجئے۔
7. تہنیت النساء تہنیت کی نعتیہ شاعری کی اہم خصوصیات تحریر کیجئے۔
8. ”ڈاکٹر زور نے ادبی مورخ کے طور پر اپنی مخصوص پہچان بنائی“ اس قول کی وضاحت کیجئے۔

(حصہ ب 5 x 12 = 60)

نوٹ:- تمام سوالات کے جوابات مطلوب ہیں۔ ہر سوال کا جواب چار صفحات سے زیادہ نہ ہو۔ ہر جواب کے لئے بارہ نشانات مختص ہیں۔

(a.9) ”کلیات محمد قلی قطب شاہ“ کی تدوین کی اہمیت و افادیت پر اظہار خیال کیجئے۔

یا
(b) ڈاکٹر محی الدین قادری زور کی افسانہ نگاری کا محاکمہ کیجئے۔

(a.10) عہد عثمانی میں اردو زبان کی ترقی کے بارے میں اپنی معلومات قلم بند کیجئے۔

یا
(b) ماہر لسانیات کے طور پر ڈاکٹر زور کی اہمیت اُجاگر کیجئے۔

- 2 -

(a.11) ادارہ ادبیات اُردو کے قیام کے سلسلے میں ڈاکٹر زور کی کاوشوں پر اظہارِ خیال کیجئے۔

(b) ڈاکٹر زور کی سوانح نگاری کا تجزیاتی مطالعہ پیش کیجئے۔

(a.12) ”روح تنقید“ کی اہمیت و افادیت اُجاگر کیجئے۔

(b) ”سب رس“ کے اجراء کے مقاصد اور اس کی افادیت تحریر کیجئے۔

(a.13) ”یومِ قلی“ کی تفصیلات پیش کرتے ہوئے اس کی اہمیت پر روشنی ڈالئے۔

(b) سعادت علی رضوی کے بارے میں آپ کیا جانتے ہیں؟ مفصل لکھیے۔

☆☆☆

OU - COE

FACULTY OF ARTS
M.A. (CDE) Final Examination, July/August 2019

Subject : Vedic Astrology
Paper - 3 : Vaidya Jyothisham - Jyothirvaidyam

Time : 3Hrs.]

[Max.Marks. : 80

ఈ క్రింది వానిలో ఏవేని 5 ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయండి

5×4=20

1. వైద్య జ్యోతిషం - నిర్వచనం
2. శరీరం - ద్రేక్కాణ విభజన
3. కాలపురుషాంగాలు
4. దంత వ్యాధులు - జ్యోతిష కారణాలు
5. హార్మోన్ల లోపాలు - వ్యాధులు
6. జ్యోతిర్వైద్యం - నిర్వచనం
7. సూర్యారాధన
8. హోమం - ప్రాధాన్యం

ఈ క్రింది వానిలో అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయండి.

5×12=60

9. ఎ) వైద్య జ్యోతిషం ప్రత్యేకతపై వ్యాసం రాయండి. (లేదా)
బి) లగ్నాలు - శరీర తత్వాలను గూర్చి రాయండి.
10. ఎ) నాడీ వ్యవస్థ - జ్యోతిష కారకత్వాలను విశ్లేషించండి. (లేదా)
బి) వైద్యజ్యోతిష రీత్యా స్త్రీ ప్రత్యుత్పత్తి వ్యవస్థను విశ్లేషించండి.
11. ఎ) జీర్ణాశయ లోపాలకు కారకమైన జ్యోతిష కారణాలను వివరించండి. (లేదా)
బి) మానసిక అనారోగ్యాలకు కారణమైన గ్రహకారకత్వాలను తెలియజేయండి.
12. ఎ) జ్యోతిర్వైద్య ప్రత్యేకతలపై వ్యాసం రాయండి. (లేదా)
బి) జ్యోతిర్వైద్యంలో 'దాన' ప్రాధాన్యాన్ని తెలియజేయండి.
13. ఎ) జ్యోతిర్వైద్యంలో శుద్ధి ప్రక్రియను విశ్లేషించండి. (లేదా)
బి) జ్యోతిర్వైద్యం - సాముద్రికానుబంధాన్ని చర్చించండి.

FACULTY OF ARTS
M.A. (CDE) Final Examination, July/August 2019

Subject : Vedic Astrology
Paper - 3 : Vaidya Jyothisham - Jyothirvaidyam

Time : 3Hrs.]

[Max.Marks. : 80

ANSWER ANY FIVE QUESTIONS

5 x 4 = 20

1. Define Medical Astrology
2. Human body - Division through Drekkana
3. *Kalapurushangas*
4. Dental diseases and Astro reasons
5. Lack of Harmone related diseases
6. Definition of Astromedicine
7. Worship of Sun
8. Speciality of Homam

ANSWER ALL QUESTIONS

5 x 12 = 60

9. a) Write an essay of importance of Medical Astrology (or)
b) Write about Ascendants and Human body nature.
10. a) Explain the Astrological Characteristics related in nervous system (or)
b) Explain the Gyenic system in medical Astrology
11. a) Explain the Astro reasons for Digestive system problems. (or)
b) Write about the planetary characteristics for mental disorders.
12. a) Write an essay about various methods in Astromedicine. (or)
b) Write about the importance of "Donations" in Astromedicine.
13. a) Explain the Cleansing process in Astro medicine. (or)
b) Discuss the relations between Astromedicine and Palmistry

FACULTY OF ARTS

M.A. (Final) (New) CDE Examination, July/August 2019

SUBJECT : HINDI

Paper-III

Kavya Shastra

TIME : 3 Hours

MARKS : 80

सूचना : खंड 'क' और 'ख' के सभी प्रश्नों के उत्तर लिखना अनिवार्य है।

खण्ड-'क'

निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए।

5x4=20

1. काव्य के हेतु क्या हैं स्पष्ट कीजिए।
2. काव्य के लक्षण क्या हैं समझाइए।
3. अलंकार के प्रकारों पर प्रकाश डालिए।
4. आलोचना की परिभाषा क्या है लिखिए।
5. प्लेटो के व्यक्तित्व पर प्रकाश डालिए।

खण्ड-'ख'

निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर सविस्तार लिखिए।

5x12=60

6. (अ) पाश्चात्य काव्यशास्त्र के विकास पर प्रकाश डालिए।

अथवा

- (आ) भारतीय काव्यशास्त्र के विकास की रूपरेखा स्पष्ट कीजिए।

--:2:--

7. (अ) काव्य के प्रकारों को सविस्तार समझाइए।

अथवा

(आ) वक्रोक्ति सिद्धांत पर लेख लिखिए।

8. (अ) काव्य में रस के महत्व को स्पष्ट कीजिए।

अथवा

(आ) ध्वनि सिद्धांत के महत्व को प्रतिपादित कीजिए।

9. (अ) आलोचना के स्वरूप को स्पष्ट करते हुए आलोचक के गुणों पर प्रकाश डालिए।

अथवा

(आ) साहित्य के विकास में आलोचना के योगदान का उल्लेख कीजिए।

10. (अ) वर्डस्वर्थ के काव्य सिद्धांतों पर प्रकाश डालिए।

अथवा

(आ) अरस्तू के त्रासदी सिद्धांत को समझाइए।

* * * * *

Code No. 5283

Faculty of Arts
MA Final CDE Examination July 2018-19
Subject: Sanskrit
Paper: III, Natyashatra, Kavyaprakasha & Kasha-rupakam

Time: 3 Hours

Max. Marks: 80

सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

Part – A, अ – विभागः

5X4=20

- I. पञ्चप्रश्नानां समाधानानि संक्षेपेण लिखत।
- १) नवरसरुचिरामादधती भारती कवेर्जयति।
  - २) साक्षात्संकेतितं योऽर्थमभिधत्ते स वाचकः।
  - ३) अभिधा-लक्षणा-व्यंजना तिस्रः शब्दशक्तयः।
  - ४) रतिर्हासश्च शोकश्च क्रोधत्साहौ भयं तथा।
जुगुप्सा विस्मयश्चेति स्थायिभावाः प्रकीर्तिताः॥
  - ५) व्यंजनौषधिसंयोगात् यथान्नं स्वादुतां नयेत्।
  - ६) निर्वेदग्लानिशङ्काख्याः तथासूयामदश्रमाः।
  - ७) दशविधरूपकाणां नामानि लिखत।
  - ८) संग्रहं कारिकाञ्चैव निरुक्तञ्चैव तत्त्वतः।

Part – B, आ – विभागः

5X12=60

- II. उत्तम-मध्यम-अधमकाव्यभेदान् सोदाहरणं निरूपयत।
अथवा
'अदोषो शब्दार्थो सगुणो अनलंकृती पुनः क्वापि' व्याख्यात।
- III. मुख्यार्थबाधे तद्योगे रूढितोऽथ प्रयोजनात्।
अन्योऽर्थो लक्ष्यते यत्सा लक्षणारोपिता क्रिया॥ व्याख्यात।
अथवा

लक्षणा तेन षड्विधा। व्याख्यात।

IV. विभावानुभावव्यभिचारिसंयोगाद्रसनिष्पत्तिः इति रससूत्रं व्याख्यात।

अथवा

प्रपाणकरसन्त्यायात् चर्व्यमाणो रसो भवेत्। व्याख्यात।

V. द्ते व्याख्यात-

१. श्यामो भवति शृंगारः २. स्मितादिषट्हास्यप्रकाराः

३. वीररसः

४. करुणरसः

VI. प्रहसनं (मत्तविलासप्रहसनम्) निरूपयत।

अथवा

भाणं (Mono Action = एकपात्राभिनयं) निरूपयत।

FACULTY OF ARTS

M.A (Final) (CDE) Examination, July/ August 2019

Subject : Telugu

**Paper - III
Kathanika Navala Natakam (New)**

Time : 3 Hours

Max Marks : 80

విభాగము - ఎ (5×4 = 20 మార్కులు)

**సూచన : అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలను రాయండి.
(సంక్షిప్త సమాధానాలు)**

1. కథానిక భాషాశైలి
2. మూగ జీవాలు
3. నవల నిర్మాణం
4. అడవి బాపిరాజు
5. చైతన్య ప్రవృత్తి

విభాగము - బి (5×12 = 60 మార్కులు)

(వ్యాసరూప సమాధానాలు)

6. అ. కథానిక స్వరూప స్వభావాలను వివరించండి.

లేదా

అ. కథానికల్లో ప్రతిబింబించిన సమకాలీన సామాజిక అంశాలను పరిచయం చేయండి?

7. అ. జంగుబాయి కథ గురించి సోదాహరణంగా వివరించండి?

లేదా

అ. 'ఇప్పపూలు' సంకలనంలో ప్రతిబింబించిన సామాజికాంశాలను పరిచయం చేయండి?

8. అ. నవలలను వర్గీకరించి వాటిని పరిచయం చేయండి.

లేదా

అ. నవలా నిర్మాణానికి పాత్రల వైశిష్ట్యాన్ని వివరించండి.

9. అ. తెలుగు నవలా సాహిత్యంలో 'జీవన సమరం' ప్రాధాన్యతను వివరించండి?

లేదా

అ. కొమరం భీము నవలలోని వస్తు నిర్మాణ వైవిధ్యం గురించి చర్చించండి?

10. అ. కన్యాశుల్కం నాటకంలోని సామాజికాంశాలను వివరించండి.

లేదా

అ. "ఒక్క రూపాయి" నాటిక ప్రాధాన్యతను చర్చించండి?

*****

FACULTY OF ARTS
M.A (FINAL) (CDE) Examination, July/Aug 2019
Subject : Telugu

Paper - III : Sanskrit Texts and Grammar

Time : 3 Hours

Max Marks : 100

సూచన : అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలను రాయండి.
అన్ని ప్రశ్నలకు మార్కులు సమానం

1. ఈ క్రింది శ్లోకాలలో ఒకదానికి సమగ్రవ్యాఖ్య రాయండి. 15
ఇయం సీతా మమసుతా, సహధర్మచరీ తవ
ప్రతీచ్ఛ చైనాం భద్రం తే పాణిం గృహీష్య పాణినా
లేదా
పపుర్విరూపాక్ష మలక్ష్మ జన్మతా
దిగంబరత్వేన నివేదితం వసు
వరేషు యద్బాల మృగాక్షి మృగ్యతే
తదస్తి కిం వ్యస్తమపి త్రిలోచనే.
2. కాళిదాసు కవితావైశిష్ట్యాన్ని విశదీకరించండి. 15
లేదా
సీతారాముల కళ్యాణేతివృత్తాన్ని వివరించండి.
3. స్వప్న వాసవదత్త నాటక సారాంశాన్ని తెల్పండి 15
లేదా
యోగంధరాయణుని పాత్ర తీరుతెన్నులను తెల్పండి.
4. ఏవేని మూడింటికి సందర్భసహితవ్యాఖ్యలు రాయండి. 3×5 = 15
1. గమిష్యామి మహేంద్రం పర్వతోత్తమమ్
2. శితి కంఠస్య విష్ణోశ్చ బలాబల నిరీక్షయా
3. న రత్న మన్విష్యతి మృగ్యతేహితత్
4. ప్రిమేషు సౌభాగ్య ఫలాహి చారుతా
5. చక్రారపంక్తి రివగచ్ఛతి భాగ్యపంక్తి:
6. అకరుణా: ఖల్వీశ్వరా:
5. ఎ) ఈ క్రింది వానిలో నాలుగు శబ్దాలకు నిర్దిష్టరూపాలు రాయండి 8
1. రామ (చతుర్థి ద్వివచనం)   2. హరి (సప్తమీ ఏకవచనం)
3. శంభు (షష్ఠి ఏకవచనం)   4. రమా (తృతీయ ఏకవచనం)
5. ధాతృ (తృతీయ బహువచనం)   6. గౌరి (ద్వితీయ బహువచనం)
7. ధేను (పంచమి ఏకవచనం)   8. విద్వస్ (ప్రథమ ఏకవచనం)

- బి) ఈ క్రింది వానిలో **నాలుగు** ధాతువులకు సరైన క్రియారూపాలను రాయండి. 8
1. వద్ (లట్ - ప్రథమ పురుష)	2. పఠ్ (లట్ - మధ్యమ పురుష)
3. అజయత్ (లక్ష్ ఉత్తమ పురుష)	4. భూ (ల్యట్ మధ్యమ పురుష)
5. ముద్ (లోట్ - ఉత్తమ పురుష)	6. నృత్ (విధిలిక్ష్ ప్రథమ పురుష)
7. తుష్ (లట్ - ప్రథమ పురుష)	8. బుధ్ (లట్ మధ్యమ పురుష)
- సి) ఈ క్రింది వానిలో **నాలుగు** సమాసాలకు విగ్రహ వాక్యాలు రాయండి. 8
1. ధన హీన:	2. సప్తర్షయ:	3. కవి కుంజర:
4. మాతాపితరౌ	5. కిన్నర రాజం	6. అజ్ఞానం
7. రమ్యలతా	8. గ్రామ గత:	
- డి) ఈ క్రింది వానిలో **నాలుగింటికి** సంధి కార్యాలను వివరించండి. 8
1. పరోపకార:	2. ఏకైక:	3. కృతాభిషేక:
4. మధ్యరి:	5. తపస్తయా	6. హరేవ
7. ఉపేంద్ర:	8. నిత్యానందమ్	
- ఇ) ఈ క్రింది వానిలో **నాలుగింటిని** తెలుగులోకి అనువదించండి. 8
1. శత్రూన్ జిత్వా నగరీం ప్రావిశత్
  2. విద్యా దదాతి వినయం
  3. విశ్వస్య కర్తారం నమామి
  4. వయం పుస్తకాని పరామ:
  5. గురుభ్యోనమ:
  6. ఈశ్వరం జన: పూజయతి
  7. గ్రీష్మకాలే సూర్యస్య ప్రకాశ: ప్రచండం
  8. కాసారే కమలాని మనోహరాణి

*****

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

M.A. Final (CDE) (Old) Examination, July / August 2019

Subject: Economics

Paper – II

Structure and Development of Indian Economy Since 1950

Time: 3 Hours

Max.Marks: 100

Note: Answer all questions. All questions carry equal marks.

- 1 a) Discuss the trends in composition of India's foreign trade during the British rule.
OR
b) Explain the nature of occupational distribution in India during the British rule.
- 2 a) Discuss the trends in sectoral composition of GNP and employment in India since 1960.
OR
b) Critically evaluate the performance of India's Five Year Plans.
- 3 a) Discuss the reasons for sickness in Small Scale Industries.
OR
b) Explain the causes and consequences of concentration of economic power in India.
- 4 a) Critically discuss the impact of land reforms on agrarian relations in India.
OR
b) Analyse the nature of terms of trade between agriculture and industry in India since 1980.
- 5 a) Discuss the reasons for poverty in India.
OR
b) Examine the reasons for rural-urban and inter-regional disparities in India.

****

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

M.A (CDE) Final (OLD) Examination, July / August 2019

SUBJECT : Economics

Paper - III : Structure and Development of Indian Economy Since 1950

Time : 3 Hours

Max. Marks :100

సూచన : అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానము వ్రాయుము, అన్ని ప్రశ్నలకు మార్కులు సమానము.

1. ఎ. బ్రిటిష్ పాలనాకాలంలో భారతదేశంలో విదేశీ వర్తక నిర్మితలోని ధోరణులను గురించి చర్చించుము.

లేదా

- బి. బ్రిటిష్ పాలనా కాలంలో వృత్తుల వారీ పంపిణీ స్వభావం గురించి వివరింపుము.

2. ఎ. 1960వ సంవత్సరం నుండి భారతదేశ స్థూల దేశీయోత్పత్తి మరియు ఉద్యోగితకు సంబంధించి వివిధ రంగాల నిర్మితి ధోరణులను గురించి చర్చించుము.

లేదా

- బి. భారతదేశ పంచవర్ష ప్రణాళికల పనితీరును విమర్శనాత్మకంగా మూల్యాంకనం చేయుము.

3. ఎ. చిన్నతరహా పరిశ్రమలలో వ్యాధి గ్రస్తతకు గల కారణాలను వివరింపుము.

లేదా

- బి. భారతదేశంలో ఆర్థిక శక్తి కేంద్రీకరణకు గల కారణాలను మరియు ఆర్థిక శక్తి కేంద్రీకరణ వలన ఎదురయ్యే పరిణామాలను గురించి వివరింపుము.

4. ఎ. భారతదేశంలో వ్యవసాయ సంబంధాలపై భూ సంస్కరణల ప్రభావాన్ని గురించి చర్చించుము.

లేదా

- బి. 1980 నుండి భారతదేశంలో వ్యవసాయం మరియు పరిశ్రమల మధ్యగల వర్తక నిబంధనల స్వభావాన్ని విశ్లేషించుము.

5. ఎ. భారతదేశంలో పేదరికానికి గల కారణాలను గురించి చర్చించుము.

లేదా

- బి. భారతదేశంలో గ్రామీణ - పట్టణ మరియు అంతర్ ప్రాంత వ్యత్యాసాలకుగల కారణాలను పరిశీలింపుము.

*****

FACULTY OF ARTS

M.A (Final) (New) Examination, July 2019

Subject: English

Paper: IV Indian Writing in English

Time: 3 hours

Max. Marks: 80

PART – A (5 x 4 =20)

Answer the following short answer questions

1. Relationship between myth and literature
2. Symbolism in the poem, 'The Pardah Nashin'
3. Character of Moorthy in *Kantapura*
4. The theme of alienation in *Nagamandala*
5. Cultural identity in 'Interpreter of Maladies'

PART – B (5 x 12 = 60)

Answer the following essay type answers

6. a) Trace the factors that lead to the rise of the Indian novel in English.
OR
b) How did the English language become an effective tool of national awakening?
7. a) Bring out the autobiographical elements in the poem, 'Introduction' by Kamala Das
OR
b) Critically appreciate the poem, 'Love Poem for Wife –I' by A. K. Ramanujan.
8. a) Sketch the character of Nataraj in *Man Eater of Malgudi*
OR
b) Consider *Untouchable* as a novel of social criticism.
9. a) Discuss *Nagamandala* as an epic drama.
OR
b) Consider *Harvest* as a futuristic play.
10. a) Bring out the 'teacher- taught' relationship in the short story 'The Accompanist'
OR
b) What are the views of Dr. Ambedkar in 'Annihilation of Caste'?

*****

FACULTY OF ARTS

M.A. (Final) (CDE) Examination, July 2019

Subject: English

Paper: IV – Indian Writing in English (Old)

Time: 3 Hours

Max. Marks: 100

PART – A (5x5 = 25 Marks)

Answer all questions.

1. How was the English language a tool of National awakening?
2. Explain the use of metaphor in 'Ezekiel' "Enterprise".
3. Write a note on the title of Narayan's novel *The Man Eater of Malgudi*.
4. Comment on the mythic dimension of Karnad's *Hayavadana*.
5. What is Aurobindo's definition of universal poetry?

PART – B (5x15 = 75 Marks)

Note: Answer the following essay type questions.

6. (a) What are the main concerns of partition literature?
OR
(b) Discuss the various perspectives of imperialism and its impact.
7. (a) Discuss the thematic concerns in the poems of Sarojini Naidu prescribed for your study.
OR
(b) How does Ramanujan's poetry symbolize a search of roots?
8. (a) Discuss the usage of myth in *The Man Eater of Malgudi*.
OR
(b) Illustrate the special skill in delineation of women that Desai exhibits in *Fire on the Mountain*.
9. (a) Write a note on Dattani's contribution to Indian English drama with special reference to *Final Solutions*.
OR
(b) Trace the Indian elements in Karnad's *Hayavadana*.
10. (a) How does Aurobindo introduce the concepts of Rasa and Ananda in his aesthesis? Illustrate with relevant examples from the essay you have studied.
OR
(b) How does Jhumpa Lahari's exposure to two different countries/cultures affect her observations and perspective with reference to "Interpreter of Maladies" and "Mrs. Sen"?

FACULTY OF ARTS

M.A. (CDE) (Final) Examination, July / August 2019

Subject : Journalism & Public Relations

Paper - IV : Research Methodology

Time: 3 Hours

Max. Marks: 80

Note : Answers any questions from part-A and Part-B

Part – A (5 x 4 = 20 Marks)

(Short Answer Type)

1. Exploratory research
2. Hypothesis
3. Snowball sampling
4. Field observation
5. Bibliography

Part - B (5 x 12 = 60 Marks)

(Essay Answer Type)

6. (a) Explain the concept, nature and dimensions of social science research.
(OR)
(b) What is research design? Explain the need and significance of research design.
7. (a) Discuss various types of variables with suitable examples.
(OR)
(b) What is secondary data? What are its advantages and disadvantages?
8. (a) Explain any three specialized rating scales. Discuss the reliability and validity of those scales.
(OR)
(b) Many research studies use small samples. What are the advantages and disadvantages of the practice?
9. (a) Explain the guidelines for designing a good questionnaire.
(OR)
(b) List out the steps and techniques involved in phone interview.
10. (a) What is interpretation of data? What are various precautions to be kept in mind while analyzing the data?
(OR)
(b) Explain the various steps in writing a research report in detail.

*****

Code No. 5324/CDE

FACULTY OF ARTS

M.A. (CDE) (Final) Examination, July / August 2019

Subject : Philosophy

Paper - IV

Philosophy of Religion

Time: 3 Hours

Max. Marks: 80

Note : Answers any Four question carry equal marks.

1. Discuss the nature of Philosophy of Religion
2. Explain the types of religions experience
3. Explain earliest concept of Religions
4. Examine the western concept of God
5. Dialectics what they think about religions – Discuss
6. Discuss phenomenological view of Religions
7. Write on the concept of Evil in western traditions.
8. Write a note on Religion and culture

*****

FACULTY OF ARTS

M.A. (Final) CDE Examination, July/August, 2019

Subject : URDU

Paper - IV : Literary Criticism (Adabi Tanqeed)

Time : 3 Hours

Max. Marks :80

(حصہ الف 20 = 4 x 5)

نوٹ:- کوئی پانچ سوالات کے جواب مطلوب ہیں۔ ہر سوال کا جواب پندرہ سطور سے زائد نہ ہو۔ ہر جواب کے لئے چار نشانات مختص ہیں۔

1. تقریظ کسے کہتے ہیں؟
2. تذکروں کی اہمیت واضح کیجئے۔
3. ”تنقید“ سے کیا مراد ہے؟ اس کی اہمیت پر روشنی ڈالیے۔
4. ”تاثراتی تنقید“ سے کیا مراد ہے؟
5. ”نقل کی نقل“ کا نظریہ کیا ہے اور اسے کس نے پیش کیا؟
6. ادب کے مقصد اور منصب کے بارے میں اپنی معلومات قلم بند کیجئے۔
7. ”اسلوبیاتی تنقید“ کی تعریف کرتے ہوئے اس سے وابستہ کسی ایک نقاد کا تعارف پیش کیجئے۔
8. میتھو آرنلڈ کے تنقیدی نظریات کی نشاندہی کیجئے۔

(حصہ ب 60 = 12 x 5)

نوٹ:- تمام سوالات کے جوابات مطلوب ہیں۔ ہر سوال کا جواب چار صفحات سے زیادہ نہ ہو۔ ہر جواب کے لئے بارہ نشانات مختص ہیں۔

9. (a) ”مقدمہ شعر و شاعری“ سے اردو میں باضابطہ تنقید نگاری کا آغاز ہوا۔ اس قول کی وضاحت کیجئے۔

یا
(b) نیاز فتح پوری کی تنقید نگاری پر اظہار خیال کیجئے۔

10. (a) تقابلی تنقید کی تعریف کرتے ہوئے ”موازنہ انیس و دہیر“ کی اہمیت اُجاگر کیجئے۔

یا
(b) ارسطو کے تنقیدی نظریات مفصل بیان کیجئے۔

(a.11) احتشام حسین کے تنقیدی نظریات کی اہمیت و افادیت کے بارے میں آپ کیا جانتے ہیں؟ تفصیل سے لکھیے۔

یا

(b) کالرج کے تنقیدی نظریات کا تجزیاتی مطالعہ پیش کیجئے۔

(a.12) 1960ء کے بعد اُردو تنقید کے رجحانات کا احاطہ کیجئے۔

یا

(b) آل احمد سرور کی تنقید نگاری کا محاکمہ کیجئے۔

(a.13) اُردو تنقید کے آغاز و ارتقاء پر اظہار خیال کیجئے۔

یا

(b) ٹی۔ ایس ایلیٹ کے تنقیدی نظریات کی وضاحت کیجئے

☆☆☆

FACULTY OF ARTS

M.A. (Final) (New) CDE Examination, July/August 2019

SUBJECT : HINDI

Paper-IV

(Hindi ka chayavadi kavya)

TIME : 3 Hours

MARKS : 80

नोट : खंड 'क' और 'ख' के सभी प्रश्नों के उत्तर लिखना अनिवार्य हैं।

खण्ड-'क'

सूचना : निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में दीजिए।

5x4=20

1. छायावादी काव्य में सौंदर्यानुभूति को स्पष्ट कीजिए।
2. रामेश्वर शुक्ल 'अंचल' का परिचय दीजिए।
3. महादेवी जी के दुःखवाद को समझाइए।
4. रहस्यवाद क्या है? समझाइए।
5. स्वच्छंदतावाद की परिभाषा लिखते हुए उसके अर्थ को स्पष्ट कीजिए।

खण्ड 'ख'

सूचना : निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर विस्तार से लिखिए।

5x12=60

6. (क) महादेवी वर्मा के सांध्यगीत काव्य की समीक्षा कीजिए।

अथवा

(ख) छायावादी काव्य में सुमित्रानंदन पंत के योगदान का विवेचन कीजिए।

7. (क) छायावादी काव्य की विशेषताएँ विस्तार से समझाइए।

अथवा

(ख) भगवतीचरण वर्मा की काव्यगत विशेषताओं का समीक्षात्मक विवरण दीजिए।

... 2

8. (क) दीपशिखा काव्य के आधार पर महादेवी जी की काव्य कला को समझाइए।
अथवा
(ख) 'पल्लव' काव्य में अभिव्यक्त भावपक्ष और कलापक्ष का विवेचन कीजिए।
9. (क) रोमांटिज्म काव्य का अर्थ समझाते हुए, उसकी प्रवृत्तियों पर प्रकाश डालिए।
अथवा
(ख) कवि जयशंकर प्रसाद के काव्य 'लहर' के आधार पर उनकी ऐतिहासिक अभिव्यक्ति पर एक विस्तृत लेख लिखिए।
10. (क) 'आँसू' काव्य में प्रस्तुत काव्य सौंदर्य का विवेचन कीजिए।
अथवा
(ख) 'कामायनी' काव्य में प्रसाद की प्रौढ़तम अभिव्यक्ति का समीक्षात्मक विवरण प्रस्तुत कीजिए।

*****

FACULTY OF ARTS
M.A. (CDE) Final Examination, July/August 2019

Subject : Vedic Astrology
Paper - 4 : Tajaka - Jaimini - Western - K.P. Vidhanalu

Time : 3Hrs.]

[Max.Marks. : 80

ఈ క్రింది వానిలో ఏవేని 5 ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయండి

5×4=20

1. తాజక యోగాలు - పేర్లు
2. తాజకం - గ్రహదృష్టులు
3. జైమిని పరిచయం
4. ఆత్మకారక గ్రహం - ఫలితాలు
5. పాశ్చాత్య జ్యోతిషం - ప్రత్యేకతలు
6. భూతత్వ రాశులు - లక్షణాలు
7. కృష్ణమూర్తి పద్ధతి - పాలిత గ్రహాలు
8. చంద్రుడు - భావ సబ్‌లాప్స్‌తో అనుబంధం

ఈ క్రింది వానిలో అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయండి.

5×12=60

9. ఎ) వర్షప్రవేశ జాతక చక్ర నిర్మాణ విధానాన్ని తెలియజేయండి. (లేదా)
బి) ద్వాదశ వర్షాధిపతులను తెలియజేయండి.
10. ఎ) జైమిని పద్ధతిలో ఆత్మకారకాదులను నిర్ణయించే విధానాన్ని తెలియజేయండి. (లేదా)
బి) జైమిని విధానంలో వేరు వేరు యోగాలను పరిచయం చేయండి.
11. ఎ) పురోగమన జాతక చక్ర నిర్మాణ విధానాన్ని పరిచయం చేయండి. (లేదా)
బి) పాశ్చాత్య జ్యోతిషంలో గోచార పరిశీలనపై సమగ్ర వ్యాసం వ్రాయండి.
12. ఎ) పాశ్చాత్య పద్ధతిలో గ్రహ దృష్టులు - ఫలితాలను విశ్లేషించండి. (లేదా)
బి) పాశ్చాత్య జ్యోతిషంలో వృత్తులను నిర్ణయించే పద్ధతులను పరిచయం చేయండి.
13. ఎ) కృష్ణమూర్తి పద్ధతి ప్రత్యేకతలను తెలియజేయండి. (లేదా)
బి) కె.పి.లో ప్రశ్న విధానంపై సమగ్ర వ్యాసం వ్రాయండి.

FACULTY OF ARTS
M.A. (CDE) Final Examination, July/August 2019

Subject : Vedic Astrology
Paper - 4 : Tajaka - Jaimini - Western - K.P. Vidhanalu

Time : 3Hrs.]

[Max.Marks. : 80

ANSWER ANY FIVE QUESTIONS

5 x 4 = 20

1. Names of *Tajaka Yogas*
2. Planetary Aspects in *Tajaka*
3. Introduce *Jaimini*
4. Results of *Atma Karaka* planet
5. Specialities of Western Astrology
6. Characteristics of Earthy Signs
7. Lord ships in K.P. System
8. Relations between Moon and All Bhava lords in K.P.

ANSWER ALL QUESTIONS

5 x 12 = 60

9. a) Write about the erecting the Yearly horoscope (or)
b) Introduce Twelve *Vargadhipatis*
10. a) Explain the deciding methods to *Atma Karaka* etc., in *Jaimini* (or)
b) Introduce the various yogas in *Jaimini* method of observation.
11. a) How to erect the progressed Horoscope (or)
b) Write an essay about the Transit in Western Astrology
12. a) Analyse the Planetary Aspects and results in Western Astrology (or)
b) Introduce the various methods to decide the professions in Western method.
13. a) Write about the importance of *Krishnamurthy* method. (or)
b) Write an essay about the Query theory in K.P.

Faculty of Arts
MA Final CDE Examination July 2018-19
Subject: Sanskrit

Paper: IV, Dhvanyaloka of Anandavardhana - 1, Alankarasarvasva of Ruyyaka

Time: 3 Hours

Max. Marks: 80

सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

Part – A, अ – विभागः

5X4=20

- I. पञ्चप्रश्नानां समाधानानि संक्षेपेण लिखत।
- १) केचिद्वाचां स्थितमविषये तत्त्वमूचुस्तदीयम्।
  - २) वाच्ये विधिरूपे ध्वनिः प्रतिषेधरूपः क्वचित् भवति।
  - ३) प्रथमे हि विद्वांसः वैय्याकरणाः।
  - ४) कस्यचिद् ध्वनिभेदस्य सा तु स्यादुपलक्षणम्।
  - ५) अलंकारः कतिविधः?
  - ६) पूर्णोपमालंकारे चत्वारि भवन्ति। कानि तानि?
  - ७) श्लेषालंकारः कदा भवति? विशदयत।
  - ८) देहलीदीपन्यायं विशदयत।

Part – B, आ – विभागः

5X12=60

- II. अधोनिर्दिष्टेषु द्वौ व्याख्यात-
१. योऽर्थः सहृदयश्लाघ्यः काव्यात्मेति व्यवस्थितः।
वाच्यप्रतीयमानाख्यौ तस्य भेदावुभौ स्मृतौ॥
  २. काव्यास्यात्मा स एवार्थः तथा चादिकवेः पुरा।
क्रौञ्चद्वन्द्ववियोगोत्थः शोकः श्लोकत्वमागतः॥
  ३. सरस्वती स्वादु तदर्थं वस्तु निष्यन्दमाना महतां कवीनाम्।
आलोकसामान्यमभिव्यनक्ति परिस्फुरन्तं प्रतिभाविशेषम्॥
  ४. आलोकार्थी यथा दीपशिखायां यत्नवान् जनः।
तदुपायतया तद्वदर्थं वाच्ये तदादतः॥

III. ध्वन्यभाववादान् विशदीकुरुत।

अथवा

यत्रार्थः शब्दो वा तमर्थमुपसर्जनीकृतस्वार्थी।

व्यंक्तः काव्यविशेषः स ध्वनिरिति सूरिभिः कथितः॥

IV. अविवक्षितवाच्यध्वनिं विवक्षितान्यपरवाच्यध्वनिं च सोदाहरणं निरूपयत।

अथवा

प्रतीयमानं पुनरन्यदेव वस्त्वस्ति वाणीषु महाकवीनाम्।

यत्तत्प्रसिद्धावयवातिरिक्तं विभाति लावण्यमिवांगनासु॥ व्याख्यात।

V. दीपकतुल्ययोगितयोः भेदं विवृणुत।

अथवा

रूपकालंकारं सप्रभेदं सोदाहरणं प्रपंचयत।

VI. द्वयोः श्लोकयोः लक्ष्यलक्षणपूर्वकं अलंकारं प्रत्यभिजानीत-

१. देवीं वाचमुपासते हि बहवः सारं तु सारस्वतं

जानीते नितरामसौ गुरुकुलकिलिष्टो मुरारिः कविः।

अब्धिः लंघित एव वानरभटैः न त्वस्य गम्भीरताम्

आपातालनिमग्नपीवरतनुः जानाति मन्थाचलः॥

२. चकोर्य एव चतुराः चन्द्रिका चामकर्मणि।

आवन्त्य एव निपुणाः सुदृशो रतनर्मणि

३. प्रभामहत्या शिखयेव दीपः त्रिमार्गयेव त्रिदिवस्य मार्गः।

संस्कारवत्येव गिरा मनीषी तया स पूतश्च विभूषितश्च॥

४. कमलमनम्भसि कमले च कुवलये तानि कनकलतिकायाम्।

सा च सुकुमार सुभगेत्युत्पातपरम्परा केयम्॥

FACULTY OF ARTS

M.A (Final) (CDE) Examination, July/ August 2019

Subject : Telugu

Paper - IV

Telangana Sahityam (New)

Time : 3 Hours

Max Marks : 80

విభాగము - ఎ (5×4 = 20 మార్కులు)

**సూచన : అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలను రాయండి.
(సంక్షిప్త సమాధానాలు)**

1. ఆధునిక తెలంగాణా సంస్కృతి
2. తెలంగాణా భాషలో సంధి
3. ప్రజాకవి కాళోజీ
4. కాలరేఖలు
5. గూడూరి సీతారాం

విభాగము - బి (5×12 = 60 మార్కులు)

(వ్యాసరూప సమాధానాలు)

6. అ. గోలకొండ పత్రిక సంపాదకీయాలను విశ్లేషించండి.

లేదా

ఆ. హైదరాబాద్ సంస్థానంలో రాజకీయ చైతన్యాన్ని గురించి పరిచయం చేయండి.

7. అ. తెలంగాణా భాషలోని పదప్రయోగాన్ని పరిశీలించండి.

లేదా

ఆ. ప్రాచీన కావ్యాల్లోని తెలంగాణా భాషను విశ్లేషించండి.

8. అ. 'అగ్నిధార' కావ్యతత్వాన్ని అనుశీలించండి.

లేదా

ఆ. సుద్దాల హనుమంతు కవిత్వంలోని ప్రజాజీవితాన్ని పరిశీలించండి.

9. అ. 'మా భూమి' నాటక ఇతివృత్తాన్ని పరిశీలించండి.

లేదా

ఆ. 'కాలరేఖలు' నవలలోని పాత్రలను పరిచయం చేయండి.

10. అ. 'మానవత', 'చెరువొడ్డున' కథలను విశ్లేషించండి.

లేదా

ఆ. 'లండన్ విద్యార్థి', 'ప్రతిఫలం' కథల్లోని వస్తువును పరిశీలించండి.

*****

Code No. 5214/O/T

FACULTY OF ARTS
M.A (FINAL) (CDE) Examination, July/Aug 2019

Subject : Telugu

Paper - IV : Vachana Sahityam (Non-Fiction Prose-Forms)

Time : 3 Hours

Max Marks : 100

సూచన : అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలను రాయండి.
అన్ని ప్రశ్నలకు మార్కులు సమానం

1. ఎ) సింహగిరి వచన రచనా శైలిని విశ్లేషించండి.

లేదా

బి) రాయవాచకంలో కనిపించే సాంస్కృతిక విశేషాలను వివరించండి.

2. ఎ) గద్య భేదాలను సమగ్రంగా పరిశీలించండి.

లేదా

బి) 'అప్పుడు పుట్టి ఉంటే' ఆధారంగా కృష్ణశాస్త్రి కవితాత్మక శైలిని వివరించండి.

3. ఎ) 'యాత్రా చరిత్ర' రచనలోని కథన రీతిని తెలుపండి.

లేదా

బి) 'సాక్షి' వ్యాసాలలోని సామాజికాంశాలను వర్ణించండి.

4. ఎ) ముట్టూరి వారి సంపాదకీయాలను సమీక్షించండి.

లేదా

బి) వేటూరి వారి వైవిధ్య లేఖా రచనా రీతులను తెలుపండి.

5. ఈ క్రిందివాటికి క్లుప్తంగా సమాధానాలు రాయండి.

1. శాసన భాష

2. హిత సూచని

3. కైఫీయత్తులు

4. వ్యాసం

*****

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

M.A. Final (CDE) (Old) Examination, July / August 2019

Subject: Economics

**Paper – IV
International Economics**

Time: 3 Hours

Max.Marks: 100

Note: Answer all questions. All questions carry equal marks.

- 1 a) Critically examine the Adam Smith's classical theory of trade.
OR
b) Critically examine the Hecksher-Ohlin theory.
- 2 a) Explain the technological change and Rybezynski theorems of trade.
OR
b) Critically examine the export promotion and import substitution strategies.
- 3 a) Discuss the main elements of GATT and UNCTAD.
OR
b) Discuss the progress of SAARC.
- 4 a) Explain how to correct disequilibrium in the balance of payments.
OR
b) Critically examine the flexible exchange rate system.
- 5 a) Discuss the export and import policies of India since the year 2000.
OR
b) Explain the role of IBRD in economic development of developing countries.

****

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

M.A (CDE) (Final) (OLD) Examination, July / August 2019

SUBJECT : Economics

Paper - IV : International Economics

Time : 3 Hours

Max Marks :100

సూచన : అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానము వ్రాయుము, అన్ని ప్రశ్నలకు మార్కులు సమానము.

1. ఎ. ఆడమ్స్మిత్ యొక్క సాంప్రదాయ వర్తక సిద్ధాంతాన్ని విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలింపుము.
లేదా
బి. హెక్సర్ - ఓప్లీన్ సిద్ధాంతాన్ని విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలింపుము.
2. ఎ. సాంకేతిక మార్పు మరియు రిబ్బినెస్సి వర్తక సిద్ధాంతాలను వివరింపుము.
లేదా
బి. ఎగుమతి ప్రోత్సాహక మరియు దిగుమతి ప్రత్యామ్నాయ వ్యూహాలను గురించి విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలన చేయుము.
3. ఎ. గాట్ (GATT) మరియు (UNCTAD)ఆన్ క్టాడ్ యొక్క ముఖ్యమైన అంశాలను గురించి చర్చించుము.
లేదా
బి. సార్వ పరోగతిని గురించి చర్చించుము.
4. ఎ. చెల్లింపుల శేషంలో అసమతౌల్యాన్ని ఏ విధంగా సరిదిద్దవచ్చునో వివరింపుము.
లేదా
బి. సరళతర మారకపురేటు విధానాన్ని విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలింపుము.
5. ఎ. 2000వ సంవత్సరం నుండి, భారతదేశ ఎగుమతి మరియు దిగుమతి విధానాలను గురించి చర్చించుము.
లేదా
బి. అభివృద్ధి చెందిన దేశాల ఆర్థికాభివృద్ధిలో ప్రపంచ బ్యాంకు యొక్క పాత్రను విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలింపుము.

*****